

ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΔΥΣΟΡΘΟΓΡΑΦΙΑ

Πού οφείλεται και ποια είναι τα χαρακτηριστικά της.

Της Ιωάννας Δημητριάδου*

Η **ορθογραφία** είναι η χρήση των κανόνων για την καταγραφή των φθόγγων μιας γλώσσας, ο συσχετισμός ήχων με γράμματα, η κατάκτηση λεξικών και γραμματικών μορφημάτων και η ομαδοποίηση καταλήξεων βάση των κανόνων ορθογραφίας.

Τα **στάδια αυτοματοποίησης** της ορθογραφίας, τα οποία το παιδί θα πρέπει να έχει κατακτήσει κατά τη διάρκεια των σχολικών χρόνων είναι τα εξής:

- Να μπορεί να συλλάβει την ιδέα και να τη συνδέσει με το υπόλοιπο κείμενο.
- Να βρίσκει τις σωστές λέξεις, οι οποίες να εκφράζουν την ιδέα.
- Να κατανοεί και να κατέχει τα γραμματικά φαινόμενα.
- Να γνωρίζει τη θεματική ορθογραφία των λέξεων.

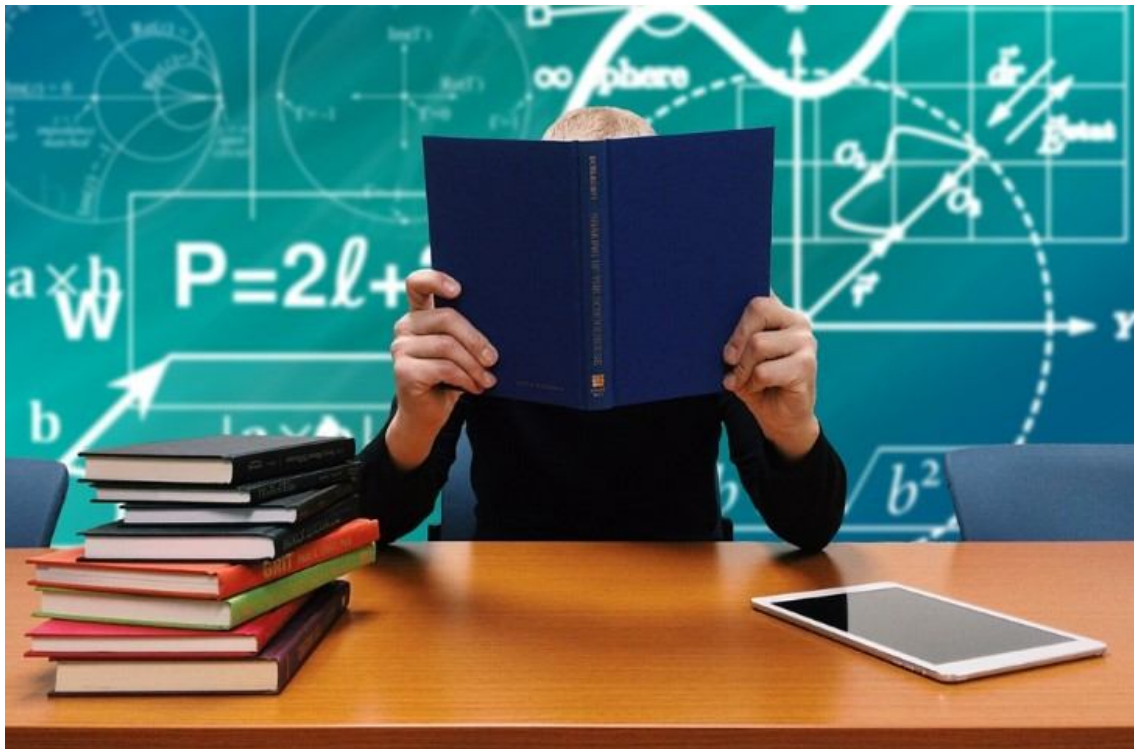
Η **Δυσορθογραφία** είναι μια ειδική διαταραχή της μάθησης της ορθογραφίας και των κανόνων της. Οι δυσκολίες εμφανίζονται στους κανόνες που έχουν διδαχθεί, στην αντιστοίχιση φωνημάτων και γραφημάτων και στη σύνταξη της πρότασης και της παραγράφου. Τα λάθη παρατηρούνται στο θέμα των λέξεων (ιστορική ορθογραφία) και στις καταλήξεις των λέξεων (γραμματική ορθογραφία).

Η **Δυσορθογραφία** αναφέρεται σε παιδιά με φυσιολογική νοημοσύνη. Έχει άμεση σύνδεση με τη δυσλεξία σε ποσοστό μεγαλύτερο του 60% (αν το παιδί διαγνωστεί με δυσλεξία, τότε θα έχει και δυσορθογραφία), αλλά μπορεί να υπάρχει και από μόνη της. Συνυπάρχει με τη δυσγραφία σε ποσοστό 70% και με τη ΔΕΠ-Υ σε ποσοστό 20%.

Τα αίτια της Δυσορθογραφίας είναι τα εξής:

- Κληρονομικότητα
- Ελαφριά νευρολογική διαταραχή

- Χαμηλό κοινωνικό και υποστηρικτικό περιβάλλον
- Σχολική φοβία στην Α' Δημοτικού
- Ανεπαρκής εκπαίδευση
- Πολλές απουσίες
- Περιορισμένες ευκαιρίες μάθησης

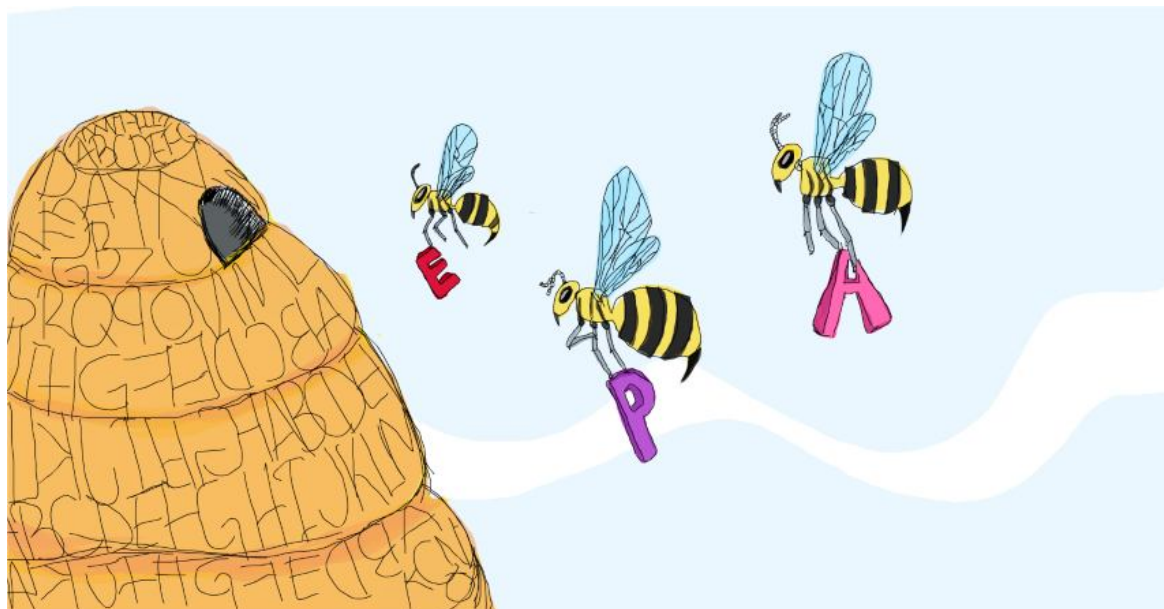
Οι **μηχανισμοί** που μπορούν να προκαλέσουν τα παραπάνω χαρακτηριστικά είναι οι διαταραχές στην ακουστική και οπτική αντίληψη και στον προφορικό λόγο, οι δυσκολίες στην οργάνωση του χρόνου και του χώρου και η δυσλειτουργία στο μηχανισμό οπτικής μνήμης.

Τα **χαρακτηριστικά** των παιδιών με **Δυσορθογραφία** είναι τα εξής:

- Αντιστρέφει και παραλείπει γράμματα, συλλαβές και λέξεις
- Προσθέτει φθόγγους και συλλαβές μέσα στις λέξεις, χωρίς λόγο
- Αντικαθιστά τα γράμματα μέσα στις λέξεις χωρίς λόγο
- Αντικαθιστά τα γράμματα μέσα στις λέξεις που μοιάζουν ακουστικά ή οπτικά (π.χ. β-φ, θ-φ, κ-χ, γ-χ)
- Παρουσιάζει καθρεπτική γραφή (π.χ. 3-ε, 9-6, β-8)
- Παρουσιάζει ανομοιότητα γραμμάτων κατά τη διάρκεια γραφής πάνω σε

γραμμές

- Δυσκολεύεται στη σύνθεση ομόηχων λέξεων
- Αντιστρέφει φωνήεντα (π.χ. αεροπλάνο – εαροπλάνο)
- Αντιστρέφει σύμφωνα (π.χ. βλέπω – λβέπω)
- Αντιστρέφει τα δίψηφα φωνήεντα ή σύμφωνα (π.χ. ου – υο, τζ- ζτ)
- Το παρουσιαστικό του γραπτού εμφανίζεται συνήθως με μουντζούρες και σχετική ακαταστασία
- Κάνει συχνή χρήση της γομολάστιχας
- Ενώνει το ουσιαστικό με την αντωνυμία (π.χ. το δωμάτιόμου)
- Κάνει λάθη στο καταληκτικό κομμάτι της λέξης
- Κάνει λάθη στο θεματικό κομμάτι της λέξης
- Χρησιμοποιεί με λάθος τρόπο τα κεφαλαία γράμματα μέσα στη λέξη
- Ξεχνάει να ξεκινήσει με κεφαλαίο την πρόταση
- Ξεχνάει να ξεκινήσει με κεφαλαίο την πρόταση μετά από τελεία
- Παραλείπει τα σημεία στίξης
- Κάνει συντακτικά λάθη
- Παρουσιάζει αδυναμία στο κομμάτι της αυτοδιόρθωσης
- Δεν αναγνωρίζει πάντα τα λάθη του
- Εμφανίζει δυσκολίες στο κομμάτι της αντιγραφής
- Κανονική ευφυΐα

*Η κα. **Ιωάννα Δημητριάδου** είναι Ειδική Παιδαγωγός σε θέματα Δυσλεξίας και Μαθησιακών Δυσκολιών*

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ:

Bettelheim, B. & Zelan, K. (1981). On learning to read. Penguin Books, London.

Ehri, L.C. (1987). Learning to read and spell words, M.L. Wolraich & Rou (Eds.).

Snowling, M. and Stackhouse, J., (1997). Dyslexia Speech and Language: A practitioner's Handbook, Whurr, Publishers, London.

Adams, M.J. (1990). Beginning to read: Thinking and learning about print. Cambridge, MIT Press.

Baillet, L.L. (1991). Development and disorders of spelling in the beginning school years. A.M. Bain, L.L. Baillet , & L.C. (Eds.).

Αθανασιάδη, Ε. (2001): Η Δυσλεξία και πώς αντιμετωπίζεται, Εκδόσεις, Καστανιώτη

Παντελιάδου, Σ. (2000). Μαθησιακές Δυσκολίες και Εκπαιδευτική Πράξη: Τι & Γιατί, Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα.

Μαυρομάτη, Δ. (2004): Δυσλεξία: Φύση του προβλήματος και Αντιμετώπιση, Εκδόσεις: Ελληνικά Γράμματα.

Μήτσιου, Δ.Γλ. (2006). Νευροψυχολογία διαταραχών γραφής. Καθρεφτική Γραφή. Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Βόλου.

Adi-Japha et al., (2007): " ADHD and Dysgraphia: Underlying Mechanisms", USA